

§ 137

Hjälpmedel i pedagogisk verksamhet

Barn- och utbildningsberedningen har 2010-06-03, § 15, beslutat ställa sig bakom förslag till överenskommelse om hjälpmedel i pedagogisk verksamhet och beslutet är sedan delgivet styrelsen.

Överenskommelsen innehåller ett huvuddokument och två bilagor enligt bifogade handlingar. Styrgruppen som lett arbetet anser att det är mycket viktigt med informationsinsatser riktade till personalen i skolorna och förskrivare inom landstinget angående ansvaret för hjälpmedel i skolan. Det är viktigt att alla berörda känner till betydelsen av definitionerna i överenskommelsen.

Det är också mycket viktigt att samverkan sker mellan berörda i landstinget och den pedagogiska verksamheten, så att kunskap och kompetens från båda verksamheterna kommer eleven tillgodo.

Styrgruppen föreslår att rutiner för samverkan arbetas fram kommunvis i samverkan med specialpedagogiska skolverksamheten och landstinget enligt bifogad "Hjälpreda".

Kansliet föreslår

Att styrelsen rekommenderar medlemskommunerna att teckna lokala överenskommelser enligt förslag

Detta ärende har inte behandlats av presidiet

./.

Bilaga.

Styrelsen beslutar

Att rekommendera medlemskommunerna att teckna lokala överenskommelser enligt förslag

FÖRSLAG

Lokal överenskommelse Hjälpmedel i pedagogisk verksamhet

Överenskommelse har träffats mellan Norrbottens läns landsting och kommunerna i Norrbottens län. Ansvarsfördelning och definitioner bygger på slutsatserna i rapporten Vems är ansvaret för hjälpmedel i skolan?, Hjälpmedelsinstitutet (HI) 2008.

Överenskommelsen omfattar de pedagogiska verksamheter som kommunerna är huvudman för:

Förskola
Förskoleklass
Grundskola
Obligatorisk särskola
Gymnasieskola
Gymnasiesärskola

Ansvarsfördelning

Målsättningen är att samverkan ska ske med utgångspunkten barnet/eleven i centrum. Det är av stor vikt att föra en dialog i enskilda ärenden.

Hjälpmedel	Kommunerna	Landstinget
Utrustning	x	
Personliga hjälpmedel		x
Pedagogiska hjälpmedel och läromedel	x	

Utrustning

Utrustning som behövs för att bedriva undervisning är skolans/kommunens ansvar. Grundutrustningen ska vara anpassad för den elevgrupp som skolan tar emot. Grundutrustning hänger nära samman med tillgänglighet till och i skolans lokaler.

Grundutrustning är sådan utrustning som behövs för att tillgodose behovet för fler än en enskild studerande och som inte kräver någon omfattande anpassning.

Grundutrustning möjliggör för barn/elever att kunna sitta vid ett bord, kunna använda toaletten, höra etc.

Skolans ansvar för grundutrustning är i bland annat särskolan högre än i andra skolformer.

Kostnadsansvar

Skolan/kommunen har kostnadsansvar för utrustning.

FÖRSLAG

Kompetens

Rektor vid respektive skola ansvarar för en god studie- och arbetsmiljö i skolan. Rektor ansvarar för att det finns kompetens för att göra inköp av grundutrustning samt för kompetensutveckling av personal för handhavande av utrustning.

Personliga hjälpmedel

Landstingets ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen för hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning, omfattar personliga hjälpmedel i ovanstående skolformer.

Personliga hjälpmedel är kompenserande för en funktionsnedsättning och alltid utprovade till en viss brukare.

Hjälpmedel som anpassats med omfattande åtgärder och specialanpassade hjälpmedel är personliga hjälpmedel.

Landstingets riktlinjer för hjälpmedelsverksamheten ligger till grund för vilka produkter som kan förskrivas.

Kostnadsansvar

Personliga hjälpmedel bekostas av landstinget.

Kompetens

Hälso- och sjukvården har särskild kompetens för bedömning, utprovning, anpassning, information, instruktion, träning, uppföljning och utvärdering vid förskrivning av personliga hjälpmedel.

Pedagogiska hjälpmedel och läromedel

Pedagogiska hjälpmedel och läromedel är i huvudsak kunskapsbärande och används i undervisningen.

Pedagogiska hjälpmedel och läromedel för vanliga funktionsnedsättningar som läs- och skrivsvårigheter är skolans ansvar.

Kostnadsansvar

Skolan/kommunen har kostnadsansvar för pedagogiska hjälpmedel och läromedel.

Kompetens

Rektor vid respektive skola ansvarar för den kompetens av personal som behövs för att göra inköp av pedagogiska hjälpmedel och läromedel. Rektor ansvarar även för personalens kompetensutveckling gällande pedagogiska hjälpmedel och läromedel så att barnet/elevens utveckling möjliggörs maximalt.

FÖRSLAG

Gränsdragningsproblem

Om gränsdragningsproblem uppstår gällande hjälpmedel och utrustning för enskilda elever ska frågeställningen föras upp till:

Förvaltningschef inom barn- och utbildnings-/skolförvaltning eller motsvarande (kommunerna) och,

Länschef, Länsenheten särskilt stöd/funktionshinder (landstinget).

Tolkning av överenskommelsen ska göras på denna nivå.

Uppföljning

Ansvaret för att den lokala överenskommelsen är aktuell och tillämpningsbar vilar på förvaltningschefer inom barn- och utbildningsförvaltningen i varje kommun och länschefen inom Länsenheten särskilt stöd/funktionshinder, Norrbottens läns landsting.

Vid behov av justeringar i överenskommelsen ska kontakt tas mellan Kommunförbundet Norrbotten och Norrbottens läns landsting, Länsenheten särskilt stöd/funktionshinder.

Bilagor:

Bilaga 1. Exempel på utrustning, personliga hjälpmedel, pedagogiska hjälpmedel och läromedel.

Bilaga 2. ”Hjälpreda” Förslag att arbeta vidare med i kommunen i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten och landstinget.

2010-05-24

**Exempel på utrustning, personliga hjälpmedel, pedagogiska hjälpmedel och läromedel,
se definitioner i den lokala överenskommelsen**

	Utrustning	Personliga hjälpmedel	Pedagogiska hjälpmedel och läromedel
	Gör miljön tillgänglig för den elevgrupp som skolan tar emot	Kompenserar för funktionsnedsättning hos en enskild elev	Är i huvudsak kunskapsbärande och kan användas av flera elever
Möbler	bra ergonomiska möbler, t.ex. stol med ställbart ryggstöd och ställbar sitthöjd, fotstöd som kan ställas in oberoende av sitthöjd t.ex. bord, tillräckligt stort, lätt inställbart i höjdlid	specialanpassade hjälpmedel eller hjälpmedel med omfattande anpassningar, t.ex. positionering för sittande på stol	
Förflyttning	t.ex. transportrullstolar och sulkyvagnar som kan användas av flera elever	t.ex. gånghjälpmedel, manuell rullstol, elrullstol	
Hygienrum mm	toalettarmstöd, toasits, hygienstol, skötbord, personlyft	specialanpassade hjälpmedel eller hjälpmedel med omfattande anpassningar, t.ex. positionering för sittande på hygienstol	
Syn- och hörsel	hörhjälpmedel för flera elever eller i gemensamma lokaler	personligt utprovat syn- eller hörselhjälpmedel, programvaror för förstoring med talsyntes samt även punktskrift	programvaror
Kommunikation och kognition	datorer, programvaror, styrsätt som kan användas av flera elever	t.ex. personligt utprovat styrsätt och vissa programvaror	anpassat styrsätt, programvaror till datorer t.ex. i särskolan alternativa kommunikationssätt, programvaror, hjälpmedel mm

Förslag -
att arbeta vidare med i kommunen, i samarbete med SPSM och landstinget

Hjälpreda

Samverkan runt elev i behov av särskilt stöd,
från förskolan till och med gymnasiet

Hjälpredan är ett verktyg för dig som rektor i arbetet med elever som har en funktionsnedsättning.

Att tänka på när barn/ungdomar med funktionsnedsättning kommer till skolan:

- Vilka är ansvariga?
- Hur får vi information om elevens funktionsnedsättning?
- Vilka konsekvenser får det i skolsituationen?
- Var finns kompetens och hur kan kompetensutveckling ske?

Hänvisning:

Hjälpmedelns institutets hemsida, Publikationer, Vems är ansvaret för hjälpmedel i skolan?, best nr 08334-pdf

<http://www.hi.se/sv-se/Publicerat/Hjalpmedelsverksamhet/Vems-ar-ansvaret-for-hjalpmedel-i-skolan/>

Arbetsmiljöverkets hemsida om arbetsmiljön i skolan

<http://www.av.se/teman/skolan/arbetsmiljoniskolan/>

Landstingets hemsida, Riktlinjer för hjälpmedelsverksamheten Norrbottens läns landsting

<http://www.nll.se/webb/Primarvard/Lansenheten-Sarskilt-stod--Funktionshinder/hjalpmedelskonsulenterna/Riktlinjer-for-hjalpmedelsverksamheten-2009/>

Samverkansavtal hjälpmedel, Norrbottens läns landsting och kommunerna i Norrbotten

<http://www.nll.se/webb/Service/Lansservice/Kommunerna-samverkansavtal/>

Hjälpmedel	Ansvar	Kontakt
Personliga hjälpmedel	Norrbottnens läns landsting, den enhet som har provat ut hjälpmedel till barnet/ungdomen	<p>Barn- och ungdomshabilitering: Gällivare-Kiruna, Kalix, Sunderbyn, Piteå Telefon nummer, se landstingets hemsida www.nll.se under hälso- och sjukvård, barn- och ungdom, barn och ungdomshabilitering</p> <p>Syn- och hörselenheten Telefon nummer, se landstingets hemsida www.nll.se under A-Ö, Syn- och hörselenheten</p> <p>Vårdcentral Telefon nummer se landstingets hemsida www.nll.se under kontakta vården finns uppgifter om de olika vårdcentralerna</p> <p>Länslogopedi</p> <p>Riktlinjer för hjälpmedelsverksamheten NLL (Norrbottnens läns landsting) Enhetschef Hjälpmedelskonsulenter, Länsenheten särskilt stöd/funktionshinder</p>
Utrustning	Rektor	
Pedagogiska hjälpmedel	Rektor	<p>Elevhälsan</p> <p>SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten)</p> <p>ev. Skoldatatek</p>
Läromedel	Rektor	<p>SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten)</p>